

MÉS ENLLÀ

El gran poeta rus Osip Mandelstam (1891-1938) mantingué un íntim i intens col·loqui amb Dante, exactament amb la seua *Divina comèdia*. El fruit d'aquest intens col·loqui amb l'obra d'Alighieri és una peça interpretativa molt clarivent pel que fa a netejar de tòpics la poesia dantesca i pel que fa a la poesia en si. Són molt útils per a la comprensió d'altres lectures algunes idees seues, com ara entendre i veure que la poesia és una recitació de la natura, que la poesia viu en el sonor motle de la forma que anticipa la poesia escrita, i que en poesia tot és mesura i ix de la mesura i gira a l'entorn d'aquesta i gràcies a ella. «El col·loqui» amb Dante posà de relleu aquestes característiques la importància de les quals és transmetre, més enllà de la bellesa de la llengua, l'autenticitat i la veritat que qualsevol obra d'art vol assolir. Però, com diu Ernst Cassirer, en el llenguatge, com en la religió, en l'art, en la ciència, l'home no pot fer més que construir el seu propi univers simbòlic que li permet comprendre i interpretar, articular, organitzar, sintetitzar i universalitzar la seua experiència. Per això, el llenguatge de la poesia també constitueix una de les diverses fases del procés d'autoalliberament de l'home en el seu camí de comprensió del que entenem per món, on la ciència representa i pot ser considerada com l'assoliment màxim i característic de la cultura. Per descomptat que al llarg de la història han estat molt diferents les relacions i les actituds dels poetes davant la ciència en els seus diferents aspectes, potser la noció de ciència sovint apareix o es reflecteix mitjançant aspectes de la natura, entesa com a conjunt de la realitat existent, i això sempre ha tingut una presència més o menys congruent o encertada. Però el més plausible és quan ens trobem la poesia entesa en un sentit que ja té tradició com ara, si més no, es desprèn de Mandelstam, sense oblidar el rigor de Cassirer.

Per tot això, em sembla que en la poesia d'Isidre Martínez Marzo (València, 1964) poden rastrejar-se positivament aquestes característiques apuntades que sempre convoquen cap a l'autenticitat del poema. Després de dues dècades d'escriptura poètica, les confluències del seu estil són tan admirables en el que tenen de continuïtat com en les innovacions, d'un llibre a l'altre, la seua exploració del món propi des d'un

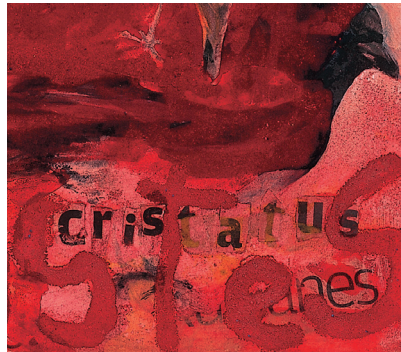
vessant personal i social presenta una gran riquesa i qualitat rítmica, estilística i reflexiva, on trobem el recurs de la natura en els seus diferents elements eficaçment emprats. La fixació de la natura en la poesia de Martínez Marzo al paisatge mediterrani és evident tant pels indicis com per les referències concretes, tot i que escarides, i dosificades, ja que ben bé són humils subratllats al servei d'un discurs poètic que busca atènyer sobretot els estats de la consciència: l'amor, la reflexió combativa, l'evocació dels paradisos desertats, l'elogia, etc.

Fins ara només ens havíem trobat quatre poemes titulats amb quatre ocells concrets, a banda d'alguns ocells, arbres o flors disperses entre els poemes, però de sobte en el seu darrer llibre, *Hostes* (2006), apareix un poema titulat «Més enllà» on es citen catorze ocells, i a mi em sembla un

dels millors poemes contemporanis en català que expressa el terror. No és la voluntat de registrar cap ocell, l'aclaparament davant d'aquests animalets potser és l'aclaparament davant la inseguretat del nom o origen del pànic «a l'hora del capvespre» («...impotència, / terror, horror, oblit, dolor, paüra, / decepció, ruïna...»). Així és, doncs, el poema escrit amb ciència i consciència: recitació de la natura, sonor motle de la forma, mesura que ix de la mesura.

VICENT BERENGUER

Poeta (València)

«LA IMPORTÀNCIA ESTÀ
A TRANSMETRE, MÉS ENLLÀ
DE LA BELLESA DE
LA LLENGUA,
L'AUTENTICITAT I LA VERITAT
QUE QUALSEVOL OBRA
D'ART VOL ASSOLIR»

IL·LUSTRACIÓ: GERMÀ LLORIS. Tècnica mixta. 2006. 28,4x40 cm.